

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาธิปัตย์ไทยเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ต่อมาพรรคประชาธิปัตย์ไทยได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ที่ประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ๒๕๔๘ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทยจึงขอยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย ซึ่งพรรคได้มีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองเพิ่มเติมว่า ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์ไทยแล้ว เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ และคณะกรรมการประชามন্ত্রী ได้พ้นจากตำแหน่งไปทั้งคณะตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๖๒ (๓) จึงไม่มีคณะกรรมการประชามন্ত্রী ในระหว่างการประชุมยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์ไทย นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่ามิเหตุให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พรรคประชาธิปัตย์ไทยยื่นคำชี้แจงสรุปได้ว่า พรรคประชาธิปัตย์ไทยได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ขอยุบเลิกพรรคการเมือง ตามข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ไทย ข้อ ๑๑๒ เนื่องจากที่ประชุมใหญ่และที่ประชุม คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบเลิกพรรค แต่ไม่มีการประชุมคณะกรรมการประชามন্ত্রীของพรรค เพราะในขณะดำเนินการยุบพรรคไม่มีคณะกรรมการประชามন্ত্রী ซึ่งการดำเนินการขอยุบเลิกพรรคเป็นไปตาม เจตนารมณ์ของสมาชิกพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรค เนื่องจากต้องการหยุดการดำเนินกิจกรรมของพรรค ตามกฎหมาย จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทยตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอ

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พรรคประชาธิปัตย์ไทยมีหนังสือ แจ้งขอยุบพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยมีรายงานการประชุมประกอบการพิจารณาว่า พรรคประชาธิปัตย์ไทย ได้ดำเนินการจัดการประชุมเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑๒ แล้ว กล่าวคือ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคและการประชุมใหญ่วิสามัญ โดยที่ประชุมทั้งสองมีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ยุบพรรค ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑๒ (๑) และ (๓) แม้จะไม่มีการประชุมของคณะกรรมการประชามন্ত্রী เกี่ยวกับการยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑๒ (๒) เพราะไม่มีคณะกรรมการประชามন্ত্রী ในระหว่างดำเนินการยุบพรรค แต่เนื่องจากที่ประชุมใหญ่อันประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรค

และสมาชิกพรรคเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการประชามন্ত্রী ซึ่งเมื่อที่ประชุมใหญ่วิสามัญ และคณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์แล้ว จึงถือเป็นเจตนาธรรมณ์ของคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกพรรคในการยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์ไทย ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองมิได้โต้แย้งหรือคัดค้านการขอยุบเลิกพรรคและพรรคประชาธิปัตย์ไทยได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยมีเหตุผลว่าการขอยุบเลิกพรรคเป็นเจตนาธรรมณ์ของสมาชิกพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคต้องการหยุดการดำเนินกิจกรรมของพรรคตามกฎหมาย การดำเนินการเพื่อเลิกพรรคการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ไทยจึงเป็นกรณีที่เกิดขึ้นโดยที่คณะบุคคลซึ่งร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองแสดงเจตนาธรรมณ์ที่จะไม่ดำเนินการในทางการเมืองในนามของพรรคการเมืองนั้นแล้ว กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) ขอบที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญจึงสั่งให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายผัน จันทรปาน นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายนพดล เสงเจริญ นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายมงคล สระภู่าน นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชาชาญ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัครโรจน์ นายอภัย จันทนจุลกะ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๖๘ ก วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๙

ย่อโดย นางนันทน์ภัส อุดมรัตน์นันท์
กลุ่มงานคดี ๔